KOHTUJURISTI ETTEPANEK
NIILO JÄÄSKINEN
esitatud 17. märtsil 2011 [1]

I. Sissejuhatus

1. Liidetud kohtuasjades, milles Euroopa Kohus peab otsuse tegema, esitab Hof van beroep te Brussel (Belgia) kaks eelotsuse küsimust, milles palub tõlgendada nõukogu 27. septembri 1993. aasta direktiivi 93/83/EMÜ teatavate satelliitlevile ja kaabli kaudu taasedastamisele kohaldatavaid autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi käsitlevate eeskirjade kooskõlastamise kohta [2] ning eelkõige selle direktiivi artikli 1 lõike 2 punkte a ja c.

2. Eelotsusetaotluse esitanud kohus leidis nimelt, et mõistet „üldsusele satelliidi kaudu edastamine" niisugusena, nagu see on nähtud ette selles direktiivis, on vaja tõlgendada, et lahendada kaks omavahel seotud vaidlust, mis on selles kohtus menetlemisel. Esimese vaidluse pooled on ühelt poolt Airfield NV (edaspidi „Airfield") ja Canal Digitaal BV (edaspidi „Canal Digitaal") ja teiselt poolt Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (Belgia autorite, heliloojate ja kirjastajate ühing, edaspidi „Sabam") (kohtuasi C-431/09) ning teise vaidluse pooled on ühelt poolt ainult Airfield üksi ja teiselt poolt Agicoa Belgium BVBA (edaspidi „Agicoa") (kohtuasi C-432/09).

3. Erimeelsus puudutab küsimust, kas Airfield, kes on satelliittelevisiooni pakkuja ja kelle juures üldsus saab sõlmida abonemendilepingu, et näha teatavat telekanalite paketti (edaspidi „satelliittelevisiooni pakkuja"), peab saama autoriõiguste omajatelt loa oma osalemise eest temaga seotud äriühingu, Canal Digitaali abil ringhäälinguorganisatsioonide programmide samaaegses ja muudatusteta edastamises, kuigi need organisatsioonid on juba ise saanud nende programmide intellektuaalomandi õiguste omajatelt loa. Teiste sõnadega tuleb teha kindlaks, kas ja millisel määral kasutab satelliittelevisiooni pakkuja, kes tegutseb niisugustel asjaoludel nagu

1 – Algkeel: prantsuse.
2 – EÜT L 248, lk 15; ELT eriväljaanne 17/01, lk 134.

põhikohtuasjas, autoriõiguste või nendega kaasnevate õigustega kaitstud teoseid.

4. Kohtuasja üsna keerukate tehniliste üksikasjade taga peitub tegelikult üsna lihtne õiguslik küsimus. Põhiliselt on vaja teha kindlaks, kuidas tuleb direktiivi 93/83 kohaselt käsitada ringhäälinguorganisatsioonist sõltumatut operaatorit, kes osaleb rohkem või vähem sideahelas, mis ühendab seda organisatsiooni tüüpilistel juhtudel üldsusega, kes on satelliidi kaudu edastatavaid programme sisaldavate signaalide lõppvastuvõtja.

II. Õiguslik raamistik

A. *Liidu õigus*

Direktiiv 93/83

5. Direktiivi 93/83 eesmärk on täita lünk, mille jättis ühtse audiovisuaalse ruumi loomise õiguslikku raamistikku nõukogu 3. oktoobri 1989. aasta direktiiv 89/552 teleringhäälingutegevust käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta,[3] mis võeti vastu ilma autoriõigusi käsitlevate säteteta.[4]

6. Direktiivi 93/83 põhjendused 14 ja 15 näevad ette:

„(14) saamaks üle omandatavate õigustega seotud õiguskindlusetusest, mis takistab piiriülest satelliitlevi, tuleks määratleda ühenduse tasandil üldsusele satelliidi kaudu edastamise mõiste; sellise määratlusega tuleks sätestada ka see, kus edastamine toimub; selline määratlus on vajalik selleks, et vältida mitme siseriikliku õigusnormi kumuleeruvat kohaldamist ühe ja sama ringhäälingutoimingu suhtes; üldsusele edastamine satelliidi kaudu toimub ainult juhul, kui ja liikmesriigis, kus programmi sisaldavad signaalid sisestatakse ringhäälinguorganisatsiooni kontrolli all ja vastutusel katkematusse sideahelasse satelliidi ja maajaama vahel; programmi sisaldavate signaalidega seotud tavapäraseid tehnilisi toiminguid ei tohiks käsitada sideahela katkestustena;

3 – EÜT L 298, lk 23; ELT eriväljaanne 06/01, lk 224. See direktiiv vaadati uuesti läbi 1997. aastal (EÜT L 202, lk 60; ELT eriväljaanne 06/02, lk 321) ja 2007. aastal (EÜT L 332, lk 27).

4 – Vt direktiivi 93/83 põhjendused 4, 5 ja 12.

(15) edastamise ainuõiguste omandamine lepingulistel alustel peaks olema vastavuses kõigi autoriõigust ja sellega kaasnevaid õigusi käsitlevate õigusnormidega liikmesriigis, kus satelliidi kaudu üldsusele edastamine toimub."

7. Direktiivi 93/83 artikli 1 lõike 2 punktid a–c, mis paiknevad peatükis pealkirjaga „Mõisted", sätestavad:

„a) Käesoleva direktiivi kohaldamisel tähendab „üldsusele satelliidi kaudu edastamine" akti, mille käigus üldsusele vastuvõtuks ettenähtud programmi sisaldavad signaalid sisestatakse ringhäälinguorganisatsiooni kontrolli all ja vastutusel katkematusse sideahelasse satelliidi ja satelliidi maajaama vahel.

b) Satelliidi kaudu üldsusele edastamine toimub ainult liikmesriigis, kus ringhäälinguorganisatsiooni kontrolli all ja vastutusel sisestatakse programmi sisaldavad signaalid katkematusse sideahelasse satelliidi ja maajaama vahel.

c) Kui programmi sisaldavad signaalid on kodeeritud, toimub satelliidi kaudu üldsusele edastamine tingimusel, et lähetuse dekodeerimise vahendid on antud üldsuse käsutusse kas ringhäälinguorganisatsiooni poolt või tema nõusolekul."

8. Direktiivi 93/83 artikkel 2, mis käsitleb satelliitleviõigust, näeb ette:

„Liikmesriigid sätestavad autori ainuõiguse lubada autoriõigusega kaitstud tööde edastamist üldsusele satelliidi kaudu võttes arvesse käesoleva peatüki sätteid."

Direktiiv 2001/29/EÜ

9. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta direktiivi 2001/29/EÜ autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas [5] põhjenduses 23 on märgitud, et see direktiiv „peaks täiendavalt ühtlustama autoriõigusi teoste üldsusele edastamiseks. Seda õigust tuleb käsitada laiemas mõttes, et hõlmata edastamist ka üldsusele, kes ei viibi paigas, kus teost esitatakse. Nimetatud õigus peaks hõlmama teose igasugust edastamist või vahendamist üldsusele kaabli või kaablita

5 – EÜT L 167, lk 10; ELT eriväljaanne 17/01, lk 230.

vahendite, kaasa arvatud ringhäälingu kaudu. See õigus ei peaks hõlmama muid tegevusi”. [6]

10. Selle direktiivi artikli 3 lõike 1 kohaselt „näevad [liikmesriigid] ette, et autoritel on ainuõigus lubada või keelata oma teoste edastamist üldsusele kaabel- või kaablita sidevahendite kaudu, sh nende teoste sellisel viisil kättesaadavaks tegemist, et isik pääseb neile ligi enda valitud kohas ja enda valitud ajal”.

B. *Siseriiklik õigus*

11. Belgia 30. juuni 1994. aasta autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste seaduse, edaspidi „autoriõiguse seadus”) [7] (muudetud redaktsioonis) artikli 1 lõike 1 neljandas lõigus on ette nähtud, et „üksnes kirjandus- või kunstiteose autor on õigustatud edastama teost üldsusele mis tahes viisil (mis hõlmab ka teose üldsusele kättesaadavaks tegemist nii, et igaüks võib pääseda sellele ligi enda poolt vabalt valitud kohas ja ajal)”. [8]

12. Selle seaduse artiklites 49 ja 50, mis käsitlevad „satelliidi kaudu üldsusele edastamist”, on sisuliselt ära toodud direktiivi 93/83 artikli 1 lõike 2 punktide a–c sõnastus, ilma et seda oleks hiljem muudetud.

III. Asjaolud

13. Belgia äriühing Airfield, kes tegutseb Belgias ärinime TV Vlaanderen all, edastab digitaaltelevisiooni ja -raadiot satelliidi kaudu. Ta pakub kanalipakette, mille saateid saavad tema abonendid kuulata ja vaadata satelliidi kaudu.

14. Pakett, mida Airfield üldsusele pakub, sisaldab kahte liiki telekanaleid. Esimeste puhul, mis on tasuta ja kodeerimata, on tegemist niinimetatud *free to air* telekanalitega, mida saab igaüks tasuta vaadata paraboolantenni ja satelliidivastuvõtja olemasolul, ilma et oleks vaja hakata abonendiks. Teiste puhul on tegemist kodeeritud televisioonikanalitega, mille programme on võimalik vaadata alles pärast dekodeerimist, milleks on vaja sõlmida

6 – 7. detsembri 2006. aasta otsuses kohtuasjas C-306/05: SGAE (EKL 2006, lk I-11519, punkt 30) märkis Euroopa Kohus, et samal ajal kui direktiivis 93/83 nähakse ette vaid autoriõiguste ja sellega kaasnevate õiguste kaitse minimaalse ühtlustamise teatavad aspektid teistest liikmesriikidest pärinevate saadete satelliitlevi ja kaabli kaudu taasedastamisel, kohaldatakse direktiivi 2001/29 kõigile kaitstud teoste edastamistele.

7 – *Moniteur belge*, 27.7.1994, lk 19297. See seadus jõustus 1. augustil 1994.

8 – Sulgudes toodu lisati 22. mai 2005. aasta seadusega, millega võeti Belgia õigusesse üle direktiiv 2001/29.

abonemendileping Airfieldiga, kes annab oma klientidele kiipkaardi (*smartcard*), mille abil toimub dekodeerimine.

15. Airfield kasutab oma teenuste osutamiseks tehnilisi teenuseid, mida pakub Madalmaade äriühing Canal Digitaal, kes kuulub Airfieldiga samasse kontserni ja osutab Madalmaade tarbijatele samaväärseid teenuseid nagu Airfield.

16. Canal Digitaal on sõlminud äriühinguga SES Astra, kes käitab satelliidisüsteemi Astra, lepingu, mille kohaselt rendib viimane Canal Digitaalile digitaaltelevisiooni ja -raadio mahu sellel satelliidil.

17. Lisaks sõlmis Canal Digitaal Airfieldiga teenuste osutamise lepingu, millega ta kohustus andma Astralt renditava mahu alates 2006. aasta 1. jaanuarist Airfieldile allrendile Belgias ja Luksemburgis televisiooni- ja raadioprogrammide edastamiseks. Televisioonikanalite edastamiseks kohustub Canal Digitaal osutama ka tehnilisi teenuseid, milleks on muu hulgas edastamine, multipleksimine, kompressioon, krüpteerimine ja andmete edastamine, mis on vajalikud Airfieldi poolt Belgias ja Luksemburgis digitelevisiooni eetrisse andmiseks.

18. Et pakkuda oma klientidele Flandrias (Belgia) digitelevisiooni satelliidi kaudu, sõlmis Airfield veel mitu lepingut ringhäälinguorganisatsioonidega, mille kanalid on tema satelliidipaketis. Tehnilisest vaatevinklist teeb ta viimastega koostööd erinevalt, kusjuures selle koostöö viis sõltub asjaomaste telekanalite taasedastamise viisist. Eelotsusetaotluse esitanud kohus toob välja programmi sisaldavate signaalide satelliidi kaudu tarbijale edastamise kolm viisi Belgias, nimelt kaks kaudset ja ühe otsese viisi, kusjuures kõikidel juhtudel jäävad edastatud programmid muutumatuks.

– *Satelliidipaketti kuuluvate telekanalite kaudse taasedastamise kaks viisi*

19. Eelotsusetaotluste kohaselt saadavad Belgia ringhäälinguorganisatsioonid esimesel kaudse taasedastamise juhtumil, mida nimetatakse „olukord 1", oma programme sisaldavad kodeerimata signaalid maapealsete saatjate võrgustiku kaudu seadmetesse, mille Canal Digitaal on Belgias paigaldanud. Canal Digitaal pakib signaalid kokku ja krüpteerib need ning saadab seejärel lairiba abil oma Madalmaades paiknevasse jaama. Viimane edastab signaalid pärast kodeerimist satelliidile Astra. Võti, mida üldsusel nende programmide

vaatamiseks vaja läheb, on dekodeerimiskaardis, mille Canal Digitaal Airfieldi käsutusse annab ja mis edastatakse igale kliendile, kes sõlmib Airfieldiga abonemendilepingu.

20. Teist liiki kaudne taasedastamine, mis vastab eelotsusetaotluse esitanud kohtu kirjeldatud „olukorrale 3", on niisugune, et ringhäälinguorganisatsioonid edastavad Canal Digitaalile oma programme sisaldavad signaalid teise satelliidi, näiteks Eutelsati, mitte maapealsete saatjate võrgustiku kaudu. Canal Digitaal võtab need kodeeritud ja üldsusele kättesaamatud satelliidisignaalid Madalmaades ja Luksemburgis vastu. Ta dekodeerib need vajaduse korral, krüpteerib uuesti ja saadab satelliidile Astra. Airfieldi abonendid saavad need signaalid dekodeerida spetsiaalse kaardiga, mille Canal Digitaal Airfieldile annab.

21. Airfield on ringhäälinguorganisatsioonidega, kes oma signaale nendel kahel viisil edastavad, sõlminud satelliittelevisiooni lepingud, mida nimetatakse *carriage agreements* [9] ehk edastuslepingud.

22. Nimetatud lepingute kohaselt rendib Airfield nendele organisatsioonidele satelliittransponderi mahu teleprogrammide edastamiseks televaatajatele Belgias, Madalmaades ja Luksemburgis. Ta tagab, et on saanud satelliiti Astra käitavalt äriühingult loa nende mahtude allrendile andmiseks.

23. Lisaks kohustus Airfield nende organisatsioonide teleprogrammide signaali üleslüli keskjaamast vastu võtma, seejärel selle signaali kokku pakkima, multipleksima, krüpteerima ning levitamiseks ja vastuvõtmiseks satelliidile edastama.

24. Ringhäälinguorganisatsioonid maksavad selle rentimise ja nende teenuste eest Airfieldile tasu. Nad annavad talle omakorda loa, et satelliittelevisiooni pakkuja abonendid Belgias, Madalmaades ja Luksemburgis saaksid samal ajal vaadata nende programme, mida edastatakse satelliidi Astra kaudu.

25. Vastutasuks ringhäälinguorganisatsioonide antud õiguste ja õiguse eest otsustada ise, missugused teleprogrammid oma pakettide pakkumisse võtta, peab Airfield maksma neile tasu teleprogrammide eest, mida tema abonendid asjaomasel territooriumil vastu võtavad.

9 – Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et talle edastati ainult üks nende lepingute ingliskeelne redaktsioon.

– Satelliidipaketti kuuluvate telekanalite otsese taasedastamise viis

26. Sel juhtumil, mis vastab eelotsusetaotluse esitanud kohtu kirjeldatud „olukorrale 2", nimetatakse taasedastamist „otseseks", sest seda tehakse ilma Airfieldi ja Canal Digitaali tehnilise abita. Ringhäälinguorganisatsioonid krüpteerivad programme sisaldavad signaalid ise või teiste operaatorite abil kui Airfield oma päritoluriigis ning saadavad need otse satelliidile Astra. Seejärel saadetakse need signaalid maale. Canal Digitaali panus piirdub sellega, et ta annab operaatoritele krüptograafilised koodvõtmed, et kasutataks õigeid koode ja Airfieldi igal abonendil oleks hiljem võimalik programme oma dekodeerimiskaardiga vaadata.

27. Selle ringhäälinguorganisatsioonide rühmaga sõlmis Airfield teist tüüpi lepingud, mida nimetatakse *heads of agreement*. Nendes on nähtud ette, et need organisatsioonid annavad Airfieldile loa selleks, et tema abonendid Belgias ja Luksemburgis saaksid vastu võtta ja samal ajal näha nende teleprogramme, mida levitatakse satelliidi Astra kaudu.

28. Vastutasuks ringhäälinguorganisatsioonide antud õiguste ja õiguse eest otsustada ise, missugused teleprogrammid oma pakettide pakkumisse võtta, peab Airfield maksma neile tasu teleprogrammide eest, mida tema abonendid asjaomasel territooriumil vastu võtavad.

IV. Põhikohtuasjad, eelotsuse küsimused ja menetlus Euroopa Kohtus

29. Sabam on Belgia ühistu, kes esindab kollektiivse esindamise organisatsioonina autoreid ning seda esiteks viimaste autoriõigusega kaitstud teoste kasutamiseks kolmandatele isikutele loa andmisega ning teiseks selle kasutamise eest tasu kogumisega.

30. Agicoa [10] on Belgia kollektiivse esindamise organisatsioon, kes esindab Belgia ja teiste riikide audiovisuaalsete teoste tootjaid, hallates filmide ja muude audiovisuaalsete teoste autoriõigusi ja nendega kaasnevaid õigusi, välja arvatud videoklipid. Ta kogub tasusid, mida nendele tootjatele maksta tuleb.

10 – Täpsemalt tegutseb apellatsioonkaebuse esitaja põhikohtuasjas Agicoa Belgium sellel tegevusalal, täites haldamisvolitusi, mille on talle andnud nii Šveitsi õiguse alusel asutatud ühing Association de gestion internationale collective des œuvres audiovisuelles (AGICOA) kui ka Belgia õiguse alusel asutatud piiratud vastutusega ühistu Beheers-en belangenvennootschap voor audiovisuele producenten (BAVP).

31. Sabam ja Agicoa leidsid, et Airfield kui ringhäälinguorganisatsioonidest sõltumatu ettevõtja edastab ringhäälinguorganisatsioonide poolt juba eetrisse antud televisiooniprogrammide kordusülekandeid Berni konventsiooni tähenduses.[11] Nad leidsid, et selleks uueks üldsusele edastamiseks peab Airfield saama veel ühe loa lisaks sellele, mille on saanud ringhäälinguorganisatsioonid nende autorite repertuaari kasutamiseks, kelle õigusi haldavad vastavalt Sabam ja Agicoa.

32. Airfield ja Canal Digitaal väitsid vastu, et nad ei edasta kordusülekannet, vaid pakuvad üksnes organisatsioonide tellimusel üldsusele satelliidi kaudu teleprogramme. Nende sõnul on tegemist esimese ja ainsa satelliidi kaudu edastamisega, mida teevad organisatsioonid ise, kusjuures viimased kasutavad Airfieldi ja Canal Digitaali teenuseid ainult tehnilises osas. Vastustajad väitsid, et autoritasude kogumise seisukohalt olulisi toiminguid Belgia 30. juuni 1994. aasta autoriõiguse seaduse artiklite 49 ja 50 tähenduses, millega võeti Belgia õigusesse üle direktiiv 93/83, viivad läbi üksnes ringhäälinguorganisatsioonid.

11 – Berni kirjandus- ja kunstiteoste kaitse konventsioon, mis võeti vastu 24. juuli 1971. aasta Pariisi aktiga, niisugusena nagu seda muudeti 28. septembril 1979 (edaspidi „Berni konventsioon").

33. Kuna kokkuleppele ei jõutud, esitas Sabam autoriõiguse seaduse alusel Airfieldi ja Canal Digitaali vastu Rechtbank van eerste aanleg te Brusseli (Brüsseli esimese astme kohus) presidendile hagi (C-431/09), samal ajal kui Agicoa esitas samasuguse hagi ainult Airfieldi vastu (C-432/09). Kohtunik leidis, et Airfield ja Canal Digitaal on rikkunud Sabami ja Agicoa hallatavaid autoriõigusi ja nendega kaasnevaid õigusi, sest edastasid televaatajatele, kes olid sõlminud Airfieldiga tema programmide osas abonemendilepingu, kaitstud teoseid hagejate repertuaarist ilma nende eelneva loata.

34. Airfield ja Canal Digitaal esitasid eelotsusetaotluse esitanud kohtule apellatsioonkaebuse. Leides, et ta ei suuda anda selget vastust nende kahe talle lahendamiseks esitatud vaidluse raames kerkinud ühenduse õiguse tõlgendamise ja kohaldamise küsimustele, otsustas Hof van beroep te Brussel menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused, mis on sõnastatud kohtuasjades C-431/09 ja C-432/09 ühtemoodi:

„1. Kas direktiiviga 93/83 on vastuolus see, kui digitaalse satelliittelevisiooni pakkuja on kohustatud taotlema õiguste omajate nõusolekut niisuguse toimingu läbiviimiseks, millega ringhäälinguorganisatsioon edastab oma programmi sisaldavad signaalid kas maapealsete saatjate võrgustiku või kodeeritud satelliidisignaali kaudu temast sõltumatule digitaalse

satelliittelevisiooni pakkujale, kes laseb need signaalid temaga seotud äriühingul kodeerida ja edastab satelliidile, ning seejärel edastatakse need signaalid ringhäälinguorganisatsiooni nõusolekul televisioonikanalite paketi osana ja seega kogumina satelliittelevisiooni pakkuja abonentidele, kes võivad neid programme vaadata samal ajal ning muutmatult satelliittelevisiooni pakkuja poolt nende kasutusse antud dekodeerimiskaardi ehk *smartcard*'i abil?

2. Kas direktiiviga 93/83 on vastuolus see, kui digitaalse satelliittelevisiooni pakkuja on kohustatud taotlema õiguse omaja nõusolekut niisuguse toimingu läbiviimiseks, millega ringhäälinguorganisatsioon edastab oma programmi sisaldavad signaalid vastavalt temast sõltumatu digitaalse satelliittelevisiooni pakkuja juhistele satelliidile, ning seejärel edastatakse need signaalid ringhäälinguorganisatsiooni nõusolekul televisioonikanalite paketi osana ja seega kogumina satelliittelevisiooni pakkuja abonentidele, kes võivad neid programme vaadata samal ajal ning muutmatult satelliittelevisiooni pakkuja poolt nende kasutusse antud dekodeerimiskaardi ehk *smartcard*'i abil?"

35. Euroopa Kohtu presidendi 6. jaanuari 2010. aasta määrusega liideti kohtuasjad C-431/09 ja C-432/09 kirjaliku ja suulise menetluse ning kohtuotsuse huvides.

36. Kirjalikke ja suulisi märkusi esitasid ning Euroopa Kohtu esitatud küsimustele vastasid kirjalikult faktiliste asjaolude selgitamiseks Airfield ja Canal Digitaal ühiselt ning Sabam ja Agicoa. Euroopa Komisjon esitas nii kirjalikke kui ka suulisi märkusi. Soome valitsus esitas ainult kirjalikke märkusi.

V. Õiguslik analüüs

A. *Vastuvõetavus*

37. Sissejuhatuseks tuleb märkida, et Agicoa kinnitab, et direktiiv 93/83 ei ole põhikohtuasjas kohaldatav ning järelikult on need kaks eelotsuse küsimust vastuvõetamatud, sest

taotletav tõlgendus ei aita eelotsusetaotluse esitanud kohtul teha otsust erimeelsuse kohta, mille ta peab lahendama. [12] Ta väidab, et kohaldada tuleks hoopis direktiivi 2001/29 artikli 3 lõiget 1 koostoimes Berni konventsiooni artikli 11a lõike 1 punktiga ii. [13]

38. Ta põhjendab oma väiteid kõigepealt sellega, et satelliitlevi töörühm [14] soovitas oma 6. mai 2003. aasta koosolekul [15] teha selget vahet „satelliidipaketi operaatori [ja] ringhäälinguorganisatsiooni vahel, sest esimese tegevuseks on liikmesriigist osutatavate teenuste paketi moodustamine", mida Airfield käesoleval juhul just teebki. Ta järeldab sellest ilma muude selgitusteta, et seega ei ole mõtet tugineda mõistele „üldsusele satelliidi kaudu edastamine" ning niisiis ei pea Euroopa Kohus talle esitatud küsimustele vastama.

39. Agicoa väidab lisaks, et teda puudutav põhikohtuasi jääb direktiivi 93/83 materiaalsest kohaldamisalast välja, sest tegemist ei ole satelliidiga selle direktiivi artikli 1 tähenduses. [16]

40. Lõpuks leiab ta, et direktiivi 93/83 ei saa kohaldada juba ainuüksi sellepärast, et käesoleval juhul ei ole direktiivis 93/83 ette nähtud piiriülesust või vähemalt ei ole Airfield seda asjaolu kunagi täpsustanud.

41. Mis puudutab esimest väidet, et esitatud küsimused ei ole seotud kummagi põhikohtuasja esemega või on hüpoteetilised, siis meenutan, et eelotsusemenetluses on nii seda, kas arvestades kohtuasja eripära on eelotsus otsuse tegemiseks vajalik, kui ka seda, kas Euroopa Kohtule esitatavad küsimused

12 – Agicoa viitab selles osas 22. jaanuari 2002. aasta otsusele kohtuasjas C-390/99: Canal Satélite Digital (EKL 2002, lk I-607, punkt 19) ja 5. veebruari 2004. aasta otsusele kohtuasjas C-380/01: Schneider (EKL 2004, lk I-1389, punkt 22), milles on vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale märgitud, et „siseriikliku kohtu esitatud eelotsuse küsimusele vastamisest keeldumine on võimalik vaid siis, kui on ilmselge, et taotletud ühenduse õiguse tõlgendusel ei ole mingit seost põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega, kui kõnealune probleem on hüpoteetiline või kui Euroopa Kohtule ei ole teada vajalikud faktilised ja õiguslikud asjaolud, et anda talle esitatud eelotsuse küsimustele tarvilik vastus".

13 – „Kirjandus- ja kunstiteoste autoritele kuulub ainuõigus lubada: [...] (ii) teose ülekande edastamist kaabli kaudu või kordusülekannet, kui edastamist teostab algsest organisatsioonist erinev organisatsioon."

14 – Selle töörühma esimese, 28. novembril 2002 toimunud koosoleku aruandes meenutatakse, et „aruandes [direktiivi 93/83] kohaldamise kohta teatati, et konsulteeritakse asjaomaste ettevõtjatega". See aruanne on kättesaadav komisjoni veebilehe aadressil http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/satellite-cable/working-group-satellite_fr.pdf.

15 – Teise koosoleku aruanne, mis on kättesaadav komisjoni veebilehe aadressil http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/satellite-cable/working-group-satellite-05-03_fr.pdf.

16 – Mõiste, mida on selles artiklis määratletud kui „iga satelliiti, mis töötab sagedusalal, mis on telekommunikatsiooni käsitlevate õigusaktidega reserveeritud üldsuse poolt vastuvõetavate signaalide edastamiseks või mis on reserveeritud suletud kakspunktside jaoks". Vt selle kohta kohtujurist Tizzano ettepanek kohtuasjas C-192/04, milles tehti kohtuotsus Lagardère Active Broadcast (EKL 2005, lk I-7199), punkt 33 jj.

on asjakohased, kergem hinnata siseriiklikul kohtul.[17] Seega kui küsimused on esitatud liidu õiguse tõlgendamise kohta, on Euroopa Kohus üldjuhul kohustatud neile vastama, teades, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt eeldatakse, et siseriikliku kohtu esitatud küsimused on asjakohased.[18]

42. Käesoleval juhul ei saa väita – kui seda väidet just ei tõendata – et põhikohtuasjade lahendamiseks ei ole vaja vastata küsimustele, mille kohta eelotsusetaotluse esitanud kohus leidis, et nende esitamine on nii vajalik kui ka õiguslikult asjakohane, et teha kindlaks, kuidas viia ellu Belgias kohaldatavat õigust ja eelkõige autoriõiguse seadust, lähtudes direktiiviga 93/83 kehtestatud nõuetest, kusjuures ei tohi unustada, et see direktiiv võeti selle liikmesriigi õigusesse üle nimetatud seadusega, nagu on mõlemas eelotsusetaotluses rõhutatud.

43. Ka Agicoa teine ja kolmas väide ei ole paremini põhjendatud. Mis puudutab viimast, siis kohtupraktikast tuleneb, et riigiülesuse puudumisega seonduvad probleemid[19] ei kuulu mitte vastuvõetamatuse, vaid sisuliste küsimuste valdkonda.[20] Pealegi ei tundu mulle, et käesoleval juhul jääksid põhikohtuasja kõik aspektid ühe liikmesriigi piiresse.[21] Eelotsusetaotlust ei saa seega tunnistada vastuvõetamatuks ka sellel alusel.

44. Lisaks ütles komisjoni esindaja kohtuistungil, et kahetseb, et Hof van beroep te Brussel ei selgitanud paremini neid faktilisi asjaolusid, mille tõttu need kaks vaidlust põhikohtuasjas tekkisid. Ta märkis, et alles põhikohtuasja poolte kommentaare lugedes sai komisjon juhtumi asjaoludest täielikult aru ja

17 – Vt 21. oktoobri 2010. aasta otsus kohtuasjas C-467/08: Padawan (EKL 2010, lk I-10055, punktid 21 jj ja seal viidatud kohtupraktika) ja kohtujurist Trstenjaki selles kohtuasjas esitatud ettepanek, punktid 48 jj.

18 – Eeldus, mida Euroopa Kohus meenutas hiljaaegu 12. oktoobri 2010. aasta otsuses kohtuasjas C-45/09: Rosenbladt (EKL 2010, lk I-9391, punkt 33).

19 – Ma täpsustan, et neid probleeme käsitles satelliitlevi töörühm oma teisel koosolekul, mis toimus 2003. aastal. Agicoa tsiteeritud lõik, mida eespool mainisin, läks edasi nii: „Komisjoni talitused meenutasid selles osas, et [direktiivi 93/83] raames saab arvesse võtta üksnes teatava piiriülese mõõtmega tegevust ning see, kui satelliidipaketi operaator edastab siseriiklikke kanaleid üldsusele vastuvõtmiseks riigi piires, ei saa kuuluda selle EÜ asutamislepingu artiklite 43 ja 49 alusel, mis käsitlevad asutamisvabadust ja teenuste osutamise vabadust, vastu võetud direktiivi kohaldamisalasse."

20 – 13. jaanuari 2000. aasta otsus kohtuasjas C-254/98: TK-Heimdients (EKL 2000, lk I-151, punktid 14 ja 15).

21 – Mõlema eelotsusetaotluse kohaselt on satelliittelevisiooni pakkujaks Belgia äriühing, kes teeb koostööd Madalmaade äriühinguga, programme sisaldavad signaalid võetakse vastu nii Madalmaades kui ka Luksemburgis ning satelliidi kaudu edastatavad programmid on pärit mitmest Euroopa Liidu liikmesriigist ja neid saab vaadata üldsus, kes asub erinevate riikide territooriumil, eriti Belgias ja Luksemburgis.

soovib seega oma kirjalikke märkusi täiendada. [22] Niisiis on põhjendatud küsimus, kas nii üks kui ka teine eelotsusetaotlus on sõnastatud piisavalt täpselt, et Euroopa Kohus saaks võtta seisukoha.

45. Algselt Euroopa Kohtule esitatud asjaolude ning seejärel kirjaliku ja suulise menetluse raames talle edastatud asjaolude põhjal olen arvamusel, et eelotsusetaotluse esitanud kohus on piiritlenud faktiliste asjaolude raamistiku, millesse tema esitatud küsimused asetuvad, vastavalt Euroopa Kohtu nõuetele. [23] Hof van beroep te Brussel on faktilisi asjaolusid kirjeldanud tõesti veidi keeruliselt, kuid nendes ei ole mitmetimõistetavusi, mis võiksid viia lugeja eksiteele. Raskus, millele komisjon viitab, on minu meelest tingitud eeldusest, et kõnesolevad vaidlused saavad puudutada ainult ühte tegevusvormi, millele ta tugineb.

46. Arvan seega, et eespool toodud eelotsuse küsimustele tuleb vastata ning seda niisugustena, nagu need on Euroopa Kohtule esitatud, st lähtudes direktiivist 93/83.

47. Ettepanekutes, mille ma selles osas pärast mõnda üldist märkust esitan, on järgitud vahet, mida tegi eelotsusetaotluse esitanud kohus, st eristades esiteks edastamisviise, mille korral ringhäälinguorganisatsioonid edastavad oma teleprogramme sisaldavad signaalid satelliidile Airfieldi ja Canal Digitaali abiga (esimene eelotsuse küsimus), ja teiseks viisi, mille korral nad annavad oma programme eetrisse ilma selle satelliittelevisiooni pakkuja ja temaga seotud äriühingu abita (teine eelotsuse küsimus), nagu on näidatud põhikohtuasjade aluseks olnud faktiliste asjaolude kirjelduses.

B. *Sissejuhatavad märkused*

48. Nagu märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus oma kahe eelotsusetaotluse põhjendamiseks, soovis ühenduse seadusandja direktiivi 93/83 artikli 1 lõike 2 punktidega a–c määratleda direktiivis kasutatud mõiste „üldsusele satelliidi kaudu edastamine" – mis on

22 – Komisjon märkis, et kuna tal oli kahtlusi, kas Airfieldi edastused on esialgsed edastused – nagu ta oli leidnud oma kirjalikes dokumentides – või vastupidi taasedastused, otsustas ta jätta oma esialgse seisukoha muutmata juhuks, kui eelotsusetaotluse esitanud kohus peaks leidma, et käesoleval juhul on tegemist esialgsete edastustega, kuid lisada väiteid, et vastata ka teisele juhtumile.

23 – St väljakujunenud kohtupraktika kohaselt (vt eelkõige 6. märtsi 2007. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-338/04, C-359/04 ja C-360/04: Placanica, EKL 2007, lk I-1891, punkt 34 ja seal viidatud kohtupraktika), nii et tuleb märkida mitte ainult seda, et Euroopa Kohus on võimeline andma vastuseid, mis aitavad lahendada põhikohtuasju, vaid ka seda, et liikmesriikide valitsused ja teised asjaomased pooled said esitada vastavalt Euroopa Kohtu põhikirja artiklile 23 märkusi.

praeguse eelotsusetaotluse ese – eesmärgiga luua õiguskindlus ühenduse tasandil.

49. Direktiivi 93/83 põhjendusest 14 ilmneb nimelt, et selle artikli eesmärk on saada üle omandatavate õigustega seotud õiguskindlusetusest, mis takistab piiriülest satelliitlevi.[24] Lisaks oli vaja määratleda see mõiste „ühenduse tasandil", et vältida mitme siseriikliku õigusnormi kumuleeruvat kohaldamist ühe ja sama ringhäälingutoimingu suhtes, arvestades ulatuslikku territoriaalset mõju, mis satelliidi kaudu levitamisel võib olla.[25]

50. Selleks on direktiivi 93/83 artikli 1 lõikes 2 toodud mõiste „üldsusele satelliidi kaudu edastamine" nimetatud direktiivi tähenduses väga täpne määratlus, milles on märgitud ka edastamistoimingu koht, leides, et ainus lähtepunkt on edastuse päritoluriik, ja seda viitamata liikmesriikide õigusele. Seda autonoomset, st liidu õigusele omast mõistet tuleb seega tõlgendada ühetaoliselt. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt[26] tuleb niisugust mõistet tõlgendada mitte ainult lähtudes asjaomase õigusnormi kogu sõnastusest, vaid ka selle eesmärkidest[27] – mida on eespool meenutatud – ning selle kontekstist, võttes eelkõige arvesse, et selles valdkonnas on sõlmitud rahvusvahelisi konventsioone ja nendega seonduvaid liidu õigusakte nagu näiteks direktiiv 2001/29.[28]

51. Käesolevas kohtuasjas küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt, kas teleprogrammide edastamise niisugustel juhtumitel, nagu on kirjeldatud nendes kahes eelotsuse küsimuses, mis eeldavad rohkem või vähem satelliittelevisiooni pakkuja olemasolu, tuleb asuda seisukohale, et tegemist on:

– ainult ühe üldsusele satelliidi kaudu edastamisega, mida teeb üksnes ringhäälinguorganisatsioon, kes on seega ainus,

24 – Seda eesmärki on mainitud ka direktiivi 93/83 põhjenduses 5.

25 – Vt komisjoni ettepanek, millest sai direktiiv 93/83 (KOM(91) 276 (lõplik), lk 33 jj), komisjoni aruanne selle direktiivi kohaldamise kohta (KOM(2002) 430 (lõplik), lk 6–8) ning 3. veebruari 2000. aasta otsus kohtuasjas C-293/98: Egeda (EKL 2000, lk I-629, punktid 15, 20 ja 21) ja eespool viidatud 14. juuli 2005. aasta kohtuotsus Lagardère Active Broadcast (punkt 42).

26 – Vt eespool viidatud kohtuotsuses Padawan viidatud kohtupraktika (punkt 31 jj) ja kohtujurist Trstenjaki ettepanek selles kohtuasjas (punktid 61 jj), kelle kaalutlused näivad mulle ülekantavad käesolevale juhtumile.

27 – Vt näiteks eespool viidatud kohtuotsus Lagardère Active Broadcast (punkt 26 jj).

28 – Vt eelkõige Berni konventsioon ja autoriõiguse leping, mille Maailma Intellektuaalomandi Organisatsioon võttis vastu Genfis 20. detsembril 1996 (edaspidi „WIPO autoriõiguse leping"). Seose kohta nendes õigusaktides kasutatud mõiste „üldsusele edastamine" ja sama mõiste vahel direktiivi 2001/29 artikli 3 lõike 1 tähenduses vt kohtujurist Sharpstoni ettepanek eespool viidatud kohtuasjas SGAE, punktid 35 jj, ja kohtujurist Kokott'i ettepanek veel pooleliolevas kohtuasjas C-403/08: Football Association Premier League jt, punktid 127 jj.

kes peab saama nõnda levitatud programmide autoriõigused,

– või vastupidi üldsusele satelliidi kaudu kahe eraldi edastamisega: esimene on ringhäälinguorganisatsioonipoolne edastamine esialgse edastuse üldsusele ja teine satelliittelevisiooni pakkuja poolne edastamine üldsusele, mis koosneb tema abonentidest [29] – see tähendab, et autoriõigusi tuleb järgida kummagi toimingu korral.

52. Ma rõhutan kohe, et tuleb hoiduda arusaamatustest, mis on seotud mõistega „samaaegne edastamine". Vastupidi salvestatud ülekandele toimub niisugune „taasedastamine", mida nimetatakse ka „otseülekandeks" – nagu Sabam kohtuistungil täpsustas – paralleelselt, st samal ajal ja sama sisuga nagu programmide esmane edastamine, mida nimetatakse „esialgseks edastuseks" direktiivi 89/552 [30] tähenduses, mis on tihedalt seotud direktiiviga 93/83. Hoolimata sellest, et mõlemad edastamised on samaaegsed ega järgne üksteisele, tuleb nende vahel teha vahet autoriõiguste osas, mis võivad nendega seonduda. [31]

53. Kohtuistungil väitis komisjon, et pidas oma kirjalikes märkustes silmas juhtumit, mil programme esialgse edastamisega tegeleb otseselt Airfield, kelle tegevus, mille teevad võimalikuks lihtsalt edastatava materjali tootjad, on siis samastatav ringhäälinguorganisatsiooni tegevusega ning Airfield peab vähimagi kahtluseta saama sel juhul autoritelt üldsusele satelliidi kaudu edastamiseks loa. Võttes arvesse Euroopa Kohtule esitatud eelotsuse küsimuste sõnastust, näib mulle siiski, et juhtum, mida eelotsusetaotluse esitanud kohus silmas pidas, on täiesti teistsugune, st tegemist on

29 – Ma märgin, et direktiivi 93/83 artikli 3 lõikes 2, mis käsitleb „ringhäälinguõiguse omandamist", on sätestatud, et „[l]iikmesriik võib näha ette sätted, mille kohaselt kollektiivse esindamise organisatsiooni ja ringhäälinguorganisatsiooni vahelist kollektiivlepingut, mis käsitleb teatavat teoste kategooriat, võib laiendada sama kategooria õiguste omajatele, keda kollektiivse esindamise organisatsioon ei esinda, tingimusel et [...] satelliidi kaudu üldsusele edastamine toimub samal ajal kui sama ringhäälinguorganisatsiooni edastus maismaavõrgus [...]". Selles kontekstis tuleb mainitud süsteem ringhäälinguorganisatsioonile kasuks ainult siis, kui satelliidi kaudu üldsusele edastamisega paralleelselt toimub esialgne edastus.

30 – Direktiivi 89/552 artikli 1 punkti a direktiivi 93/83 vastuvõtmise ajal kohaldatavas redaktsioonis oli märgitud: „Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid: [...] teleringhääling — avalikkusele vastuvõtmiseks mõeldud kodeerimata või kodeeritud teleprogrammide esialgne edastus kaabli või eetri, sealhulgas satelliidi kaudu. See hõlmab ettevõtjate vahelist programmide edastamist, eesmärgiga neid avalikkusele edasi saata. [...]". Mulle näib seevastu, et direktiivi 93/83 ei kohaldata esialgsete edastuste suhtes satelliidi kaudu, kusjuures meenutan, et sellega reguleeritakse ka taasedastamist kaabli kaudu.

31 – Vrd direktiivi 93/83 artikli 1 lõikega 3, mis käsitleb „taasedastamist kaabellevi kaudu" ja milles on märgitud, et „[k]äesoleva direktiivi kohaldamisel tähendab „taasedastamine kaabellevi kaudu" esialgselt teisest liikmesriigist traatside või õhu, sealhulgas satelliidi kaudu üldsusele vastuvõtmiseks ettenähtud tele- või raadioprogrammi samaaegset, muutumatut ja täielikku taasedastamist üldsusele kättesaadava kaabel- või mikrolainesüsteemi vahendusel".

Airfieldi-poolse otsese taasedastamisega, mis dubleerib ringhäälinguorganisatsiooni esialgset ja paralleelselt toimuvat edastust. Nendes kahes küsimuses on täpsustatud, et Airfieldi abonendid võivad neid programme vaadata „samal ajal ning muutmatult", mis eeldab, et need programmid on kättesaadavad samal ajal kui programmid, mis on kättesaadavad mõne muu levitamissüsteemi abil kui Airfieldi oma ja mida edastab ringhäälinguorganisatsioon, kes teda „varustab".

54. Põhikohtuasjade puhul on selge, et ringhäälinguorganisatsioon ja satelliittelevisiooni pakkuja on struktuuriliselt ja majanduslikult erinevad operaatorid, kuid kas nad on seda ka õiguslikult, st autoriõigustega kaitstud teoste kasutajatena? Antaval vastusel on suur tähtsus, sest esimesel juhul saavad autorid tänu oma kasutamise lubamise või keelamise õigusele ainult tasu, mida maksavad ringhäälinguorganisatsioonid, kuid teisel juhul saavad nad lisaks tasu, mida maksab satelliittelevisiooni pakkuja.

55. Märgin, et Soome valitsus leiab, et direktiiv 93/83 ei võimalda nendes kahes eelotsusetaotluses esitatud küsimustele vastata ja teha kindlaks, kes tegeleb „üldsusele satelliidi kaudu edastamisega" ja peab seega saama teleprogrammide autoritelt loa, tuleb vastavalt kohtuotsusele Egeda [32] lähtuda liikmesriikide õigusaktidest. Ma ei jaga seda seisukohta, sest ettevalmistavatest töödest ilmneb, et direktiivi 93/83 artikli 1 eesmärk oli näidata samal ajal, missugune programmide edastamise toiming on üldsusele satelliidi kaudu edastamine ja kes selle toimingu eest vastutab, nii et ta peab omandama kasutamisõigused. [33]

C. Kas luba tuleb saada satelliidipaketti kuuluvate telekanalite kaudse taasedastamise raames?

56. Oma esimeses küsimuses soovib Hof van beroep te Brussel sisuliselt teada, kas direktiiv 93/83 ei võimalda kohustada satelliittelevisiooni pakkujat saama õiguste omajatelt kaitstud teoste edastamiseks luba ringhäälinguorganisatsioonipoolse telekanalite kaudse taasedastamise raames niisugustel asjaoludel, millega on tegemist põhikohtuasjades.

32 – Eespool viidatud kohtuotsus (punkt 25 jj). Vt selle kohta ka eespool viidatud kohtuotsus SGAE (punkt 30).

33 – Vt direktiivi esialgne ettepanek (KOM(91) 276 (lõplik), lk 33, punkt 3) ja direktiivi muudetud ettepanek (KOM(92) 526 (lõplik), eelkõige lk 7).

57. See, et asjaomased toimingud on kaudsed,[34] tuleneb asjaolust, et ringhäälinguorganisatsioon edastab programme sisaldavad signaalid kas maapealsete saatjate võrgustiku või satelliidi kaudu krüpteeritult mitte üksi, vaid Airfieldi vahendusel, kelle kohta eelotsusetaotluse esitanud kohus täpsustab, et ta on sellest ringhäälinguorganisatsioonist sõltumatu. See satelliittelevisiooni pakkuja laseb täpsemalt signaalid kodeerida endaga seotud äriühingul Canal Digitaal ja tagab nende saatmise satelliidile Astra.

58. Esitatud küsimustele vastamisel tuleb meenutada, et direktiivi 93/83 artiklis 2 on märgitud, et autoriõigustega kaitstud teose autoril, kellele need õigused kuuluvad, on ainuõigus lubada selle teose üldsusele satelliidi kaudu edastamist. Direktiivi 93/83 asjakohasteks säteteks on käesoleval juhul artikli 1 lõike 2 punktid a ja c, milles on määratletud mõiste „üldsusele satelliidi kaudu edastamine" selle direktiivi tähenduses.

59. Nende õigusnormide sõnastus näitab, et asjaomase toimingu kvalifitseerimisel „üldsusele satelliidi kaudu edastamiseks", mis toob kaasa vajaduse saada levitatava teose õiguste omajalt luba, tuleb arvesse võtta mitut kriteeriumit.

60. Põhikohtuasja pooled on ühel meelel selles, mida Euroopa Kohus peaks analüüsima, kuid nende arvamused lähevad lahku vastuse osas, mis tuleks eelotsuse küsimustele anda. Airfield ja Canal Digitaal leiavad, et direktiiv 93/83 ei võimalda kohustada satelliittelevisiooni pakkujat saama programmide autoritelt konkreetset luba ning seda seepärast, et selle pakkuja osalemine kujutab endast lihtsalt tehnilisi teenuseid. Agicoa ja Sabam arvavad vastupidi, et „üldsusele satelliidi kaudu edastamisega" tegelevad mitte ainult ringhäälinguorganisatsioonid, vaid ka see satelliittelevisiooni pakkuja.

61. Märgin kohe, et mõiste „programme sisaldavad signaalid" direktiivi 93/83 artikli 1 lõike 2 tähenduses ei tekita probleeme. Ei ole mingit kahtlust, et signaalid, millega on tegemist põhikohtuasjades, võib kvalifitseerida nii.

62. Agicoa ja Sabam väidavad, et need signaalid on mõeldud satelliittelevisiooni pakkujale, mitte üldsusele kui niisugusele, samal

34 – St „olukorrad 1 ja 3", mida eelotsusetaotluse esitanud kohus kirjeldab, vastandina „olukorrale 2", mille sisu on meenutatud eespool faktiliste asjaolude hulgas.

ajal kui Airfieldi ja Canal Digitaali arvates ei edasta signaale üldsusele see pakkuja, eriti satelliidile edastamise etapis.

63. Kohtupraktikast ilmneb, et mõiste all „üldsus" direktiivi 93/83 artikli 1 lõike 2 tähenduses mõistetakse „laia avalikkust" vastandina kutseala esindajatele. [35] Seega tuleb välistada, et „üldsusele satelliidi kaudu edastamiseks" kvalifitseeritakse see osa edastustoimingutest, mille käigus niisugune kutseala esindaja nagu Airfield võtab signaalid vastu. Juhtum, mida peab silmas eelotsusetaotluse esitanud kohus, on niisugune, mil toiming algab programme sisaldavate signaalide edastamisega ringhäälinguorganisatsiooni poolt ja lõpeb sellega, et satelliittelevisiooni pakkuja abonendid saavad lõpuks vaadata asjaomaseid programme täies ulatuses, ilma ajalise viiteta ja moonutusteta. Minu arvates on eelotsuseküsimuses mõeldud ainult seda üldsust, isegi kui see on potentsiaalne. [36]

64. Käesoleval juhul koosneb üldsus, keda Airfieldi tegevus puudutab, isikutest, kes sõlmisid temaga abonemendilepingu. Ringhäälinguorganisatsioon võis vabalt võtta sihikule mõne muu üldsuse kui see, kusjuures tuleb täpsustada, et ükski organisatsioon, kelle programmid on Airfieldi pakettides, ei ole usaldanud oma signaalide edastamist ainult Airfieldile. Sellise lähenemise, mille kohaselt peab tegemist olema „uue üldsusega", valis Euroopa Kohus aga oma eespool viidatud otsuses SGAE [37] mõiste „üldsusele satelliidi kaudu edastamine" puhul niisugusena, nagu see on nähtud ette direktiivi 2001/29 artikli 3 lõikes 1, millega kaldutakse asendama direktiivi 93/83 artiklit 2 selle põhiosas. [38] Käesoleval juhul on võimalik asuda seisukohale, et tuleb eristada ringhäälinguorganisatsioonipoolset esmakordset üldsusele edastamist, mida saab tasuta vastu võtta iga isik, kellel on sobiv juurdepääsuvahend, ja satelliittelevisiooni pakkuja poolset edastamist, mis on kättesaadav üksnes abonentidele, kellele on antud

35 – Mõiste „üldsus" kohta direktiivi 93/83 tähenduses vt eespool viidatud kohtuotsus Lagardère Active Broadcast (punktid 31 jj), milles on viidatud 2. juuni 2005. aasta otsusele kohtuasjas C-89/04: Mediakabel (EKL 2005, lk I-4891, punkt 30), mis käsitleb selle mõiste tõlgendamist direktiivi 89/552 tähenduses. Euroopa Kohus viitas nendele kahele kohtuotsusele, kui tõlgendas eespool viidatud kohtuotsuses SGAE sama mõistet direktiivi 2001/29 tähenduses (punktid 37 jj).

36 – Ei ole oluline, kas levitatavaid programme tõesti vaadatakse või mitte, samamoodi nagu raamatu puhul piisab ainuüksi üldsusele kättesaadavaks tegemisest, et autoritasude võtmine müügi korral oleks õigustatud.

37 – Eespool viidatud kohtuotsuses SGAE (punkt 40 jj) märgib Euroopa Kohus, tuginedes Berni konventsioonile, et „[teoste] edastamine [hotellitubadesse paigaldatud telerite abil] toimub teose algse edastamise üldsusest erinevale üldsusele, st uuele üldsusele". Et edastamine toimub suuremale kuulajas- ja vaatajaskonnale tänu iseseisvale tegevusele, mille käigus edastatud teos edastatakse uuele kuulajas- ja vaatajaskonnale, siis on autoril sellise vastuvõtmise lubamise ainuõigus. Vt ka 18. märtsi 2010. aasta määrus kohtuasjas C-136/09: Organismos Sillogikis Diacheirisis Dimiourgon Theatrikon kai Optikoakoustikon Ergon (EKL 2010, punktid 38 jj) ja kohtujurist Kokott'i ettepanek eespool viidatud kohtuasjas Football Association Premier League jt (punktid 118 jj).

38 – Vt selle kohta Hugenholtz, B., „Nouvelle lecture de la Directive Satellite-Câble: passé, présent, avenir", *Convergence, droit d'auteur et télévision transfrontière*, IRIS Plus 2009-8, Observatoire européen de l'audiovisuel, Strasbourg, lk 10, milles on märgitud, et direktiivi 2001/29 artikkel 3 näeb ette üldsusele edastamise õiguse, mis on sõnastatud nii üldiselt, et hõlmab tõenäoliselt satelliitlevi. Mainin ka, et selle direktiivi põhjenduses 23 on märgitud, et seda õigust tuleb käsitada laiemas mõttes, et hõlmata edastamist ka üldsusele, kes ei viibi paigas, kus teost esitatakse, eelkõige ringhäälingu kaudu.

dekodeerimiskaart. Et üldsused on erinevad, on nende kahe, eelotsusetaotluste kohaselt sõltumatu operaatori majanduslikud huvid samuti teineteisest lahutatavad. [39]

65. Kohtuistungil nõustus Airfield, et juhtumil – mida käesoleval juhul ei esine – mil tema taasedastamine on ajalises nihkes võrreldes ringhäälinguorganisatsioonide edastusega, on vaja autorite spetsiaalset luba ja järelikult peab neile maksma ka tasu. Mina arvan siiski nagu Sabam ja komisjon, et sellel, kas satelliittelevisiooni pakkuja edastus on ajalise viitega või samaaegne nagu põhikohtuasjades, on vähe tähtsust. Põhikriteerium, mille põhjal otsustatakse, et tegemist oli erinevate kasutamistoimingutega, on see, et Airfieldil oli konkreetne sihtmärk: tema tegevus oli programmide rühmitamise abil suunatud konkreetsele üldsusele – toiming, mis tagab satelliittelevisiooni pakkujale majandusliku lisandväärtuse.

66. Airfield piiritleb omaenda üldsuse, moodustades telekanalite paketid, mis kujutavad oma määratluse poolest endast teistsugust audiovisuaalset toodet kui nendesse kuuluvad üksikkanalid. Nagu komisjon kohtuistungil märkis, võib tegemist olla kas Airfieldi-poolse esialgse edastusega või taasedastusega, kuid mõlemal juhul peab satelliittelevisiooni pakkuja saama autoriõiguste omajatelt ka endale loa. Minu meelest võib erandi teha ainult juhul, kui ringhäälinguorganisatsioon sai autoritega sõlmitud lepingu alusel ja vastavalt siseriiklikele õigusaktidele [40] loovutada oma loa satelliittelevisiooni pakkujale, kes samaaegset taasedastust teeb. See võimalus näib aga olevat käesoleval juhul välistatud, võttes arvesse ütlusi, mille andis kohtuistungil Sabam, kes täpsustas, et üldistes loa andmise ja tasu maksmise lepingutes, mille ta on asjaomaste ringhäälinguorganisatsioonidega sõlminud, nõutakse, et viimased tagavad ise kaitstud teoste edastamise, ja välistatakse sõnaselgelt nende võimalus kasutada kolmandat isikut selleks, et turustada või taasedastada programme, mille kohta on autoriõiguste omajad neile loa andnud.

39 – Ettevõtjapoolse iseseisva majandusliku kasutamise ja majandusliku eelise kohta, mille see talle annab, vt kohtujurist Sharpstoni ettepanek kohtuasjas, milles tehti eespool viidatud kohtuotsus SGAE, punktid 56, 57 ja 64, – ettepanek, milles on viidatud seisukohale, mille võttis selles küsimuses kohtujurist La Pergola kohtuasjas, milles tehti eespool viidatud kohtuotsus Egeda. Seda, et edastamise eesmärk on äriline, otsustas Euroopa Kohus eespool viidatud kohtuotsuses SGAE (punkt 44).

40 – Vt direktiivi 93/83 põhjendus 15.

67. Rõhutanud, et direktiivis 93/83 ei ole selgelt määratletud mõistet „akt, mille käigus üldsusele vastuvõtuks ettenähtud programmi sisaldavad signaalid sisestatakse ringhäälinguorganisatsiooni kontrolli all ja vastutusel" selle direktiivi artikli 1 lõike 2 punkti a tähenduses, avaldavad Airfield ja Canal Digitaal arvamust, et nad osalevad lihtsalt allhankijatena, osutades ringhäälinguorganisatsioonidele üksnes tehnilist abi, sest nemad ise ei otsusta ei edastatavate programmide sisu ega nende edastamise aja üle. [41]

68. Komisjon leidis kohtuistungil, et satelliittelevisiooni pakkuja tegutseb siiski ringhäälinguorganisatsioonina, sest ta annab vähemalt juhiseid ja rühmitab telekanaleid. Agicoa ja Sabam vaidlevad samuti Airfieldi ja Canal Digitaali analüüsile vastu põhjendusel, et viimased etendavad nende ringhäälinguorganisatsioonide töö „kergendajate" rolli, kellega nad on sõlminud lepingud.

69. Märgin, et käesoleval juhul peab eelotsusetaotluse esitanud kohus oma esimese eelotsuse küsimuse kohaselt enesestmõistetavaks, et „ringhäälinguorganisatsioon edastab oma programmi sisaldavad signaalid [...] digitaalse satelliittelevisiooni pakkujale". Sellest tuleneb, et edastamisprotsessi lähtepunkt näib tõesti olevat see organisatsioon. On vaja veel teha kindlaks, kas satelliidi kaudu üldsusele edastamisel asjakohase „sisestamisakti" direktiivi 93/83 tähenduses viib läbi tema, mitte Airfield, või piirdub ta lihtsalt edastatava materjali tootjana sellega, et pakub audiovisuaalset sisu, mida edastatakse satelliidi kaudu õiguslikult ja tehniliselt Airfieldi ja Canal Digitaali kontrolli all.

70. Vastuse võib minu meelest leida edastuslepingutest, mille Airfield ringhäälinguorganisatsioonidega sõlmib. Kohtule esitatud tüüplepingu *carriage agreement* punktist 7.2 ilmneb nimelt, et Airfieldil on õigus valida ise teleprogrammid, mille ta kaasab oma pakkumisse kogu territooriumil või ühes osas sellest, ning see soodustus on saadud tasu eest. Satelliidile saadetava sisu määrab niisiis kindlaks see satelliittelevisiooni pakkuja. Isikuna, kes vastutab üldsusele edastamise eest, peab ta seega saama õiguste omajatelt loa.

71. Meenutan, et direktiivi 93/83 artikli 1 lõike 2 punkti a kasulikuks mõjuks on määratleda nende autoriõiguste seisukohast asjakohane kasutamistoiming satelliitlevi kontekstis. Ühenduse seadusandja valitud lahendusel on mõtet üksnes siis, kui üldsusele satelliidi kaudu edastamist mõistetakse kui ühte ja suletud põhjuslikku ahelat, mis koosneb signaalide

41 – Kriteeriumid, mis käsitlevad üheselt mõistetavat otsust sisu ja edastamise osas, on direktiivi 93/83 ettevalmistavate tööde kohaselt tõesti olulised (vt KOM(91) 276 (lõplik), lk 33 jj, ja KOM(92) 526 (lõplik), lk 7).

sisestamise toimingust, millele järgneb saatmine satelliidile ja siis allalüli, ning kõik see esialgse edastuse teinud ringhäälinguorganisatsiooni kontrolli all ja vastutusel.

72. Komisjon rõhutas oma kirjalikes märkustes, et võttes arvesse direktiivis 93/83 sätestatud õiguskindluse tagamise eesmärki, ei tohi nende õigusnormide kohaldatavust seada sõltuvusse satelliidiga seotud tehnilisest ohust. Euroopa Kohtu praktikast ilmneb, et on vaja, et edastamissüsteem oleks suletud selles mõttes, et üldsus ei tohi pääseda ligi programme sisaldavatele signaalidele nii kaua, kui need paiknevad sideahelas. [42] Ma leian, et käesoleval juhul on see tõesti nii, sest kolmas isik ei saa signaali kuidagi kätte, kuna seda edastatakse kodeerituna.

73. Airfield ja Canal Digitaal väidavad, et kuna nende osalemine piirdub „normaalsete tehniliste toimingutega", ei saa asuda seisukohale, et need võivad tekitada signaali katkemise, [43] mida ei tohi direktiivi 93/83 põhjenduse 14 kohaselt olla. [44] Kohtuistungil väitsid asjaomased isikud, et satelliidipakettide moodustamine ei tekita katkemist, sest programme taasedastatakse sellistena, nagu nad need ringhäälinguorganisatsioonilt saavad, st muutmata nende sisu ega isegi nende edastamise aegu, ning nende tehtavad tehnilised toimingud ei kujuta endast seega toiminguid, mis annavad õiguse saada autoritasusid.

74. Võttes arvesse eelotsuse küsimuse sõnastust ja kohtutoimikus olevat teavet, nõustun ma Agicoa ja Sabami analüüsiga, mille kohaselt on nende tehniliste sekkumiste puhul [45] vaja ringhäälinguorganisatsioonide edastatud signaale tehniliselt kohandada ja see tekitab järelikult sideahela katkemise. Oluline on

42 – Eespool viidatud kohtuotsuse Lagardère Active Broadcast punktis 39 on märgitud, et „direktiivis [93/83 on] ette nähtud suletud kommunikatsioonisüsteem, milles satelliit on keskse, olemusliku ja asendamatu tähendusega, nii et kui viimane ei toimi, on signaalide edastamine tehniliselt võimatu ja seetõttu ei saa üldsus vastu võtta ühtegi saadet". Käesoleval juhul ei ole vaidlustatud, et satelliit on kõnesolevas süsteemis keskse tähendusega.

43 – Sideahela katkestamine pärast seda, kui signaalid läbisid satelliidi, täheldati kohtuasjas, milles tehti eespool viidatud kohtuotsus Lagardère Active Broadcast (vt kohtujurist Tizzano ettepanek selles kohtuasjas, punkt 48 jj). Katkemine võib kaasneda ka seeläbi, et pannakse vahele teistsuguseid reklaame kui need, mis olid esialgsetes programmides.

44 – Muudetud ettepanekus, mis viis direktiivi 93/83 vastuvõtmiseni (KOM(92) 526 (lõplik), lk 7), on täpsustatud, et katkestust ei ole seni, kuni kasutatav tehniline meetod on normaalne ja ringhäälinguorganisatsioon suudab edastust kontrollida. Ahela katkematuse kohta vt ka direktiivi esialgne ettepanek (KOM(91) 276 (lõplik), punkt 4).

45 – St eelkõige kokku pakkimine, multipleksimine, krüpteerimine ja Airfieldi levitatavatesse pakettidesse kuuluvate signaalide väljavalimine, mis ei kujuta endast enam üksnes „tehnilist lahendust millega tagatakse esmase saate vastuvõtmine asjaomase saatevastuvõtja levialas või parandatakse seda", vaid on „tehniline sekkumine [...], mis võimaldab kliendil signaali vastu võtta [...] ja pääseda nii ligi kaitstud teosele", nagu märkis Euroopa Kohus eespool viidatud kohtuotsuses SGAE (punkt 42) ja eespool viidatud kohtumääruses Organismos Sillogikis Diacheirisis Dimiourgon Theatrikon kai Optikoakoustikon Ergon (punkt 40 jj).

märkida, et Airfield muudab Canal Digitaali tehnilise abiga ringhäälinguorganisatsioonide edastatud signaalide laadi ning kasutab teleprogrammide levitamiseks omaenda sagedust, mis võimaldab asuda seisukohale, et see satelliittelevisiooni pakkuja tegutseb nendest organisatsioonidest sõltumatult. Ma arvan, et need toimingud ületavad „normaalsete tehniliste toimingute" [46] piire, et tegemist on selle sideahela katkemisega, mille ringhäälinguorganisatsioonid algselt lõid, ning Airfield loob seega ja määrab kindlaks uue ahela. See toiming võimaldab tal suunata asjaomaste programmide satelliidi kaudu edastamise teistsugusele üldsusele, kui suunas ringhäälinguorganisatsioon, kes tegi esialgse edastuse, kuigi neid programme edastatakse samal ajal ja nende sisu on täiesti identne.

75. Eelotsusetaotluste lugemisel saab selgeks, et siseriiklik kohus lähtub eeldusest, et programme sisaldavaid signaale edastatakse kodeeritult ja satelliittelevisiooni pakkuja abonendid võtavad neid vastu niisugustena, kusjuures see pakkuja annab neile dekodeerimiskaardi, mis võimaldab signaale dekrüpteerida. Kujutletav juhtum kuulub seega tõesti direktiivi 93/83 artikli 1 lõike 2 punkti c kohaldamisalasse.

76. Airfield märgib, et ringhäälinguorganisatsioonid andsid oma nõusoleku selleks, et tema müüb oma klientidele niisuguseid kaarte. Agicoa ja Sabami arvates ei tõendanud asjaomased isikud siiski seda oletatavat nõusolekut. Seda, kas esitati piisavad tõendid, hindab siseriiklik kohus.

77. Avaldades kohtuistungil oma arvamust selle viimase kriteeriumi kohta, väitis Airfield, et ringhäälinguorganisatsioonid paluvad temalt tehnilist abi programmide krüpteerimisel just selleks, et neid oleks võimalik vastu võtta ainult teataval territooriumil, st Belgias Flandrias, ja et need ei oleks kättesaadavad ükskõik missugusele üldsusele. [47] See näitab minu meelest hästi, et satelliittelevisiooni pakkuja osalemine mõjutab oluliselt seda, kuhu on suunatud „üldsusele satelliidi kaudu edastamine" direktiivi 93/83 tähenduses. Minu meelest ei saa eeldada, et luba, mille õiguste omajad andsid organisatsioonile kasutamistoiminguks, mis seisneb esialgsetes

46 – Mõiste, mida tuleb analoogia alusel kõrvutada WIPO autoriõiguse lepingu artiklit 8 käsitleva ühisdeklaratsiooniga, milles on nähtud ette, et „[ü]ksnes füüsiliste abivahendite pakkumist, mis võimaldavad edastada või edastavad, ei käsitleta käesoleva lepingu või Berni konventsiooni tähenduses edastamisena".

47 – Oma 2002. aastal koostatud aruandes direktiivi 93/83 kohaldamise kohta (KOM(2002) 430 (lõplik), punkt 3.1.1) märkis komisjon, et kodeerimise kasutamine koos vajaminevate dekodeerimisseadmete jaotamisega piiratud ulatuses viib selleni, et antakse territoriaalsed ainuõigused ja killustatakse seega siseturg, mis on vastuolus direktiivis sätestatud eesmärkidega.

edastustes satelliidi kaudu, hõlmab samade programmide taasedastamist sõltumatu operaatori poolt oma klientidele, kes moodustavad teistsuguse üldsuse.

78. Kõikidest esitatud kaalutlustest lähtudes arvan, et esimesele eelotsuse küsimusele tuleb vastata eitavalt, st asuda seisukohale, et direktiivi 93/83 tuleb tõlgendada nii, et liidu õigusega ei ole vastuolus see, kui liikmesriigi õigusnormid nõuavad, et satelliittelevisiooni pakkuja saaks eraldi loa kasutada autoriõigustega kaitstud programme sisaldavaid signaale, kui ringhäälinguorganisatsioon taasedastab neid signaale kaudselt, mis eeldab selle pakkuja olulisemat osalemist niisugustel asjaoludel nagu põhikohtuasjades.

D. *Kas luba tuleb saada satelliidipaketti kuuluvate telekanalite otsese taasedastamise raames?*

79. Oma teise eelotsuse küsimusega soovib Hof van beroep te Brussel sisuliselt teada, kas direktiiv 93/83 ei võimalda kohustada satelliittelevisiooni pakkujat saama õiguste omajatelt kaitstud teoste edastamiseks luba ringhäälinguorganisatsioonipoolse telekanalite otsese taasedastamise raames niisugustel asjaoludel, millega on tegemist käesoleval juhul.

80. See eelotsuse küsimus ei erine esimesest küsimusest mitte Euroopa Liidu õigusnormide poolest, mida palutakse tõlgendada – sest tegemist on ikka nimetatud direktiivi asjakohaste sätetega – vaid eelotsusetaotluses käsitletavate põhikohtuasjade faktiliste asjaolude poolest. Kirjeldades „olukorda 2", kirjeldab eelotsusetaotluse esitanud kohus teistsugust rollijaotust, mille puhul on ringhäälinguorganisatsioon satelliittelevisiooni pakkuja müüdavate telekanalite edastamisel aktiivsem, täpsemalt aktiivsem selle protsessi esialgses etapis, milleks on satelliidile edastamine. [48]

81. Sel juhul võib taasedastamise kvalifitseerida „otseseks", sest ringhäälinguorganisatsioon tagab ise või kolmandate isikute abiga programme sisaldavate signaalide krüpteerimise ja satelliidile edastamise, ilma et selles osaleksid Airfield ja Canal Digitaal.

48 – Märgin, et osas, mis puudutab allalüli käsitlevaid faktilisi asjaolusid, on mõlemad eelotsuse küsimused seevastu sõnastatud igas mõttes samamoodi.

Satelliittelevisiooni pakkuja ja temaga seotud ettevõtja annavad sellele organisatsioonile ainult „juhiseid", kui kasutada teise eelotsuse küsimuse sõnastust.

82. Selles osas on asjakohased ka direktiivi 93/83 artikli 1 lõike 2 punktide a–c kohaldamise tingimused, mida analüüsisin esimese eelotsuse küsimuse raames. Kuigi nende tingimuste kohta eespool esitatud üldised kaalutlused kehtivad ka siin, tuleb neid siiski vaadelda konkreetselt nüüd käsitletavas olukorras, võttes arvesse erinevusi, mille eelotsusetaotluse esitanud kohus on välja toonud.

83. Põhikohtuasja pooled asuvad samadele vastandlikele seisukohtadele nagu esimese eelotsuse küsimuse puhul. Arvestades, et satelliittelevisiooni pakkuja osalemine kõnesolevas toimingus on käesoleval juhul oletatavalt piiratum kui eelmises küsimuses vaadeldaval juhul, näib mulle, et kui eelmisele küsimusele vastatakse jaatavalt, peaks Euroopa Kohus seda enam asuma seisukohale, et sellelt pakkujalt ei saa nõuda, et ta saaks loa taasedastamiseks, mille puhul on ringhäälinguorganisatsioon aktiivsem. Täpsustan kohe, et teen Euroopa Kohtule ettepaneku tõlgendada direktiivi 93/83 asjakohaseid sätteid nii, et mõlemal juhul tuleb anda vastupidine vastus.

84. Esimese küsimuse osas märgitu eeskujul on võimalik asuda seisukohale, et teleprogramme sisaldavad signaalid, mida ringhäälinguorganisatsioon edastab – seekord otse – ei ole satelliidile edastamise etapis niisugustena mõeldud üldsusele vastuvõtmiseks, samal ajal kui allalüli etapis on nad seda küll. Need signaalid on sideahela – mida tuleb vaadelda tervikuna – lõpul mõeldud konkreetsele ja seega majanduslikus mõttes uuele üldsusele, milleks on Airfieldi kliendid.

85. Minu arvates osaleb satelliittelevisiooni pakkuja ka siin alates edastamise esimesest etapist peale, kuigi vähemal määral kui esimeses eelotsuse küsimuses vaadeldavatel juhtudel. Eelotsusetaotluste kohaselt annab ta asjaomastele ringhäälinguorganisatsioonidele oma „juhised", et viimased kasutaksid krüpteerimistoimingutes, mille nad võtavad enda kanda, samu koode nagu tema, et Airfieldi

kliendid saaksid seejärel need signaalid dekodeerida kaardiga, mille ta neile on andnud, ning nende organisatsioonide programme vaadata.

86. Käesoleval juhul on selge, et programme sisaldavad signaalid sisestatakse sideahelasse ringhäälinguorganisatsiooni kontrolli all ja vastutusel, sest see organisatsioon edastab need signaalid satelliidile oma vahendite abil ja see ongi põhiline erinevus, mis eristab seda olukorda eelmisest. Selle toimingu näib tegevat seega ringhäälinguorganisatsioon, mitte satelliittelevisiooni pakkuja, kusjuures tuleb meenutada, et eelotsusetaotluse esitanud kohus täpsustab, et tegemist on teineteisest sõltumatute üksustega.

87. Ringhäälinguorganisatsioonid kaotavad Airfieldi osalemise tõttu siiski kontrolli toimingute üle. Nimelt sekkub viimane veidi rohkem, kui ainult tehnilise abi osutamine eeldaks, sest ta määrab esiteks kindlaks krüpteerimisvõtmed ja teiseks programmipakettide koosseisu siduvatel tingimustel, mis on nähtud ette *heads of agreement*'ides, mille ta iga nn otsese taasedastamise valinud ringhäälinguorganisatsiooniga sõlmib. Eelkõige nende lepingute punktis 3.1 on sätestatud, et Airfieldil on õigus ise otsustada, missugused teleprogrammid ta oma pakkumisse kaasab ja missuguseid mitte, kusjuures ta maksab nõnda antud soodustuse eest tasu. Mulle tundub, et niisuguses olukorras ei ole asjaomastel organisatsioonidel täielikku kontrolli vastavate satelliidile edastamise toimingute üle ega seega ka täielikku vastutust nende eest, vaid nad vähemalt jagavad seda kontrolli ja vastutust satelliittelevisiooni pakkujaga või on vastutus isegi ainult viimasel.

88. Airfieldi sõnul on tema piiratud osalemine sideahelas normaalne tehniline toiming ega kujuta endast selle ahela katkemise põhjust. Minu arvates ei ole tema antavad „juhised" tähtsusetud seetõttu, et ta annab neid sageli,[49] ja eriti sellepärast, et nendega tagataksegi esiteks, et üldsus, keda see satelliittelevisiooni pakkuja silmas peab, st temaga abonemendilepingu sõlminud isikud, saavad edastatud programme tõesti vastu võtta ja dekodeerida,[50] ning teiseks võimaldavad need juhised neid programme rühmitada pakettidesse, mis moodustatakse vastavalt pakkuja valikule.

49 – Kohtuistungil täpsustas Airfieldi esindaja, et koode muudetakse iga kuu, mis tähendab, et ettevõtja annab ringhäälinguorganisatsioonidele seega korrapäraselt uued juhised krüpteerimismeetodi kohta, mida nad peavad kasutama.

50 – Agicoa märkis õigesti, et Airfield, kes signaale ainsana juhib, võib otsustada katkestada nende edastamise mõnele oma klientidest, ning seda ringhäälinguorganisatsioonide sekkumiseta, juhul kui asjaomane isik ei tasu abonemenditasu.

89. Üldsusele edastamise luba, mille teleprogrammi autor on ringhäälinguorganisatsioonile andnud, ei ole aga tingimata samaväärne nõusolekuga siduda see programm Airfieldi-poolse rühmitamise abil teiste programmidega, mille laad või ese võib näida kokkusobimatu üldsusega, mida selle kaitstud teose autor ise oma adressaadina silmas pidas. [51] See, kui satelliittelevisiooni pakkuja peab samuti saama autorilt loa, võimaldab viimasel kaitsta nii oma rahalisi huve kui ka mittevaralisi õigusi programmile, mida edastatakse rühmitatult.

90. Dekodeerimisvahendi, mida on asjaomaste saadete nägemiseks vaja, annab oma abonentidele satelliittelevisiooni pakkuja, kuid näib, et ringhäälinguorganisatsiooni nõusolekul. Et see faktiline asjaolu on vaidlustatud, hindab selle tõendatust eelotsusetaotluse esitanud kohus.

91. See viimane asjaolu ei sea kahtluse alla minu analüüsi, mille kohaselt kasutab satelliittelevisiooni pakkuja teoseid, mis on kaitstud autoriõigustega ja nendega kaasnevate õigustega, tegelikult eraldi ringhäälinguorganisatsiooni kasutamisest ning see kasutamine kujutab endast „üldsusele satelliidi kaudu edastamist" direktiivi 93/83 tähenduses. [52]

92. Ma arvan seega, et teisele eelotsuse küsimusele tuleb vastata eitavalt, nagu ka esimesele eelotsuse küsimusele, kuigi programme sisaldavaid signaale taasedastab sel juhul otse ringhäälinguorganisatsioon, st ta teeb seda käesoleval juhul satelliittelevisiooni pakkuja mõõdukama osalemisega.

51 – Samamoodi võib kirjandusteose autor takistada oma raamatut müümast jagamatus paketis, mis moodustab uue toote ja sisaldab teoseid, millel võib tema meelest olla halb maine.

52 – Selle kohta märgin, et töökoosolekul, mille pidas 2003. aastal satelliitlevi töörühm, mis pidi võtma seisukoha välismaiste krüpteerimata tasuta telekanalite kohta, mida edastatakse satelliidi kaudu teisest liikmesriigist, kuid mida on võimalik vastu võtta kõikides liikmesriikides, leidis enamik osavõtjaid, et lepinguline kokkulepe satelliittelevisiooni pakkuja ja ringhäälinguorganisatsiooni vahel selleks, et niisugune kanal oleks paketi lahutamatu osa (et see oleks paketis paremini nähtav tänu kohale programmide elektroonilises kavas), on kokkulepe, mis on samaväärne ringhäälinguorganisatsiooni antud loaga, mis eeldab tasu maksmist õiguste omajatele (aruanne, mis on kättesaadav komisjoni eespool mainitud veebilehel). Minu meelest on nii, et kui sama tüüpi kokkulepe käsitleb tasuliste kanalite piiriülest edastamist, peaks satelliittelevisiooni pakkuja, kes saab toiminguga veel kindlama rahalise eelise, seda enam täitma kohustusi autoriõiguste ja nendega kaasnevate õiguste alal.

VI. Ettepanek

93. Esitatud põhjendustest lähtudes teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata hof van beroep te Brusseli esitatud eelotsuse küsimustele järgmiselt:

Nõukogu 27. septembri 1993. aasta direktiivi 93/83/EMÜ teatavate satelliitlevi ja kaabli kaudu taasedastamisele kohaldatavaid autoriõigusi ja sellega kaasnevaid õigusi käsitlevate eeskirjade kooskõlastamise kohta ei takista kohustada satelliittelevisiooni pakkujat saama autoriõiguste või nendega kaasnevate õiguste omajalt luba toiminguteks, mille puhul ringhäälinguorganisatsioon edastab talle programme sisaldavad signaalid niisugustel asjaoludel nagu põhikohtuasjas.